

Kristó Tibor
MÁR NEM FÉLTÜNK

rázkódik a teherautó
minden eresztékében recseg-ropog
böhöm nagy köhögős tragacs
okádja magából a füstöt
ülünk Ernő bácsi mellett
aki palacsintasapkájával fején
jobb karján feltűrt ingujjban kapkodja a kormányt
bal karja sebhelyes volt azon nem tűrte fel az inget
megjárta a frontot ott érték az aknaszilánkok
kerülgeti a gödröket a falu között
hárman ülünk mellette ennyien fértünk be a kabinba
mint ahogyan a moziban is hármásával ültünk
a kopottas támla nélküli padokon amint a mozivászonon
megjelent egy teherautó cakkra olyan mint amelyben ülünk
háborúból maradt otromba orosz gyártmány
sátorponyvás katonaszállító autó lehetett
a tanító néni már jó előre felhívta figyelmünket
nem kell félni a mozgó alakoktól
ne kapkodjunk kezünket szemünk elé
mert nem üt el az autó nem jön le a vászonról
a csendes Don vidékét járja erről szolt a film
nem jön már hozzánk talán itt is megjárhatta magát
éppúgy zötyögött mint most amelyben ülünk
s alig hittük hogy nem a filmbeli autó az melyet
Ernő bácsi vezet körbejárja velünk a falut
hátha ő hozta magával a frontról
e rozoga jármű volt akkor a falu egyetlen
autója Ernő bácsi pedig a legnagyobb ember
a mi szemünkben a legnagyobb
jóval nagyobb mint a téeszelnök s bárki más
mellette kiváltságos helyzetben éreztük magunkat
mi kölykök akik hármásával ülhattünk

Ernő bácsi mellett veterán járművében
már nem féltünk

BICKAVETÉS

Bödecsben
a Gagyaszár utcában
kapunk előtt a Rózsadombon
Dezső már a mellemen térdelt
jobb kezében nyitott bicskával
hosszúnak tűnt a pillanat
iszonyatosan hosszúnak
apró zöld körök cikáztak előttem
már nem ezen a világon éreztem magam
jókor lépett ki a kapun apám
s kiverte Dezső kezéből a varasnyelűt
dühösen a kerítés tövébe hajította
villogott a napsütésben
használattól kifényesedett éle
kérdőre vont mindkettőnket
azért mert csalt szipákolta Dezső
a kicsi öklösnél nem volt meg kétujjnyi
a föld és a bicska nyele között
mégis a maga neve alatt húzott vonalat a porba
a kézhátasnál a tenyeresnél
sem volt meg a távolság
te is csaltál a kujukosnál
a fejesnél szabálytalanul pöccintettél
én lettem a győztes szájaltam veszettül
apám jelenlététől nekibátorodva
számold újra a vonalakat a porban
én nyertem veszítetted
ezt akarta rajtam megtorolni Dezső
ő volt a nagyobb az erősebb
mert a szabály az szabály

kezet fogtunk megbékéltünk
kapunk előtt a Rózsadombon
hogy ne éleződjön köztünk a vita
a bicskát egyikünk sem kereste
soha

KERESZTANYÁM

ma sem váltottam senkivel egy szót sem
tegnapelőtt beszéltem utoljára
hogy s mint vagyunk isten áldja
ennyi volt az egész de ne felejtsem
a boltban csak meg kellett mondanom hogy miért jöttem
kenyér tej ezek a leggyakoribb szavaim
na meg azok is hogy *szeletelve kérem*
a boltba háromnaponta járok
nem vagyok néma
mégisincs kikre pazarolnom szavaimat
néha azt veszem észre hogy magamban beszélgetek
vagy félhangosan vesződöm asztallal székkal
melybe sokszor belebotlok szitkozódom
a kályha platnijára kifutott tej miatt
gyakran kell pucolnom a kályhatetőt
néha megszegem a szentírás szövegét
isten nevét hiába számra veszem
utána keresztet vetek így diskurálok vele
ha szidtam kicsit bizonyára megbocsátja
na tessék megint elbotlottam a szőnyegben
kit hívnék segítségül ha nem Őt
a kisbiblia mindig kézügyben van az éjjeliszekrényen
s mindig ott ütöm fel ahol a szárított gyopárt
megtalálom lapjai között utoljára is
a kis Jézusról olvastam istenem mit is
szinte senki sem él ismerőseim közül
egyre gyakrabban álmodom keresztapáddal

nagyon rossz a valóságra ébredni
ilyenkor egész nap nincs kedvem semmihez
jól elvagytok magatokkal
gyakrabban hozhatnád a feleségedet is
vele jól el tudok beszélgetni
mikor is voltatok itt utoljára fél éve talán
a napok is összefutnak agyamban
azt tudom hogy a postás keddi napon
hozza a nyugdíjamat mindig mondom neki
lehet a következőt már nem kell hozni
Bandika

A TALICSKÁS

milyen jó lenne valakit megsimogatni
ha engem is simogatna egy jó asszony
nem úgy mint Erzsi
aki néha átjött s hoppra levetkőzött
szégyentelenül pucérra
otthonról már bugyi nélkül érkezett
durván beletúrt hajamba
de az nem olyan volt
nem úgy képzeltem el
na mi lesz siettetett
megmerevedtem
aztán megint kicsi lettem
szégyellheted magad szidott Erzsi
felöltözött s elvihartzott
folyton pénzt kért hazudozott
őszinte szorgos fehérnépre vágytam
építettem csinos kicsi házat
szép téglaszínűt piros tetővel
talicskáztam a követ a maltert
sok betonvasat lehetett gyűjteni
a nagy építkezések nyomán

a téglagyáros alább hagyott az árból
mert neki is talicskáztam
az agyagot mikor mit kellett
nekem volt az első gumikerekű
csapágyon guruló talicskám
számítáblát is szereltem rá
mégsincs aki megsimogasson
ne úgy mint Erzszi
aki mindig beletúrt hajamba
s nagy tőgyeivel rám tehénkedett
nem volt egyetlen igaz szava se
inkább taszajtom tovább a talicskát
s mondogatom:
Erzsinek ne higgy

FERI BÁTYÁM

a csűrben keresse
ott tölti a napot
mondta az ágyban fekvő asszony
amikor Feri bátyám hollétéről érdeklődtem
megnyitottam a behemót csűrkaput
mely fülsértően csikorgott sarkaiban
az odorból Feri bátyám kászálódott alá
a létrán közben bekötötte nadrágszíját
jó feszesre húzta derekán
mint ahogyan legénykorában szokta talán
fent az odorban egy borzas asszonyfej jelent meg
s amint megpillantott eltűnt
tudod itt is akad néha dolga az embernek
veregetett vállon Feri bátyám s behívott
a homályos szobába melynek kicsi ablakán
szűkre szabottan érkezett a fény
a padládából tele üveget vett elő ablak előtt forgatva
mustrálta nova bor volt benne töltött a poharakba

ittuk a rókaízú bort
 a szélütött asszony sóhajtozott az ágyban
 gyakran vizet kért

ZÖLD FÁK ÁRNYÉKÁBAN

isten tudja mikortól
 vannak itt ezek a zöld fenyők
 a vasúti sínek mentén sorakoznak
 alig 500 méternyire a falu állomásától
 s amint köztük halad a fékező vonat
 már lehet készülődni a leszálláshoz
 a kilencvenes években gyakrabban vonatoztam szülőfalumba
 erre készített szüleim földjeinek visszakeresése
egy tehén két szekér eke taliga
borona vasból való ennyi szerepelt
 apám belépési nyilatkozatában kollektivizáláskor
 volt két ló is mondogatta hetykén
 azok nem kerültek nyilvántartásba
 ma sem tiszta számomra hogyan tudta eltitkolni
 velem jött a telekpataki kaszáló beazonosítására
 már amennyire emlékezetében az fennmaradt
 a telekhatáron a mohos kőre még jól emlékezett
 a földkönyvben 72 ár szerepelt
 hossza 230 méter szélessége 14 lépegetett a zsidólábbal
 melyet nagybátyámtól kölcsönzött fél napra mert neki is
 mérni valói voltak Bödecsben Czikók telkén
 négyszer is körbejárta törölgette a verejtéket homlokáról
 s ahogy méricskéltek terveztünk
 mocorogni kezdett bennem a régtől szunnyadó
 gazdálkodói hév hiszen apám nekem ígérte
Borzostó 21 ár Hosszúláb 28 Nagyölgy 21 Horgas 14
Oltramenőben három vékaféleje mind szántóföld
 ennyi volt még kiolvasható a kézen-közön elrongyolódott
 néhol már hiányos lapjaira hulló megherélt regiszterből

saccolgattuk a kaszáló nagyságát kik voltak a szomszédok
nem volt senki a határban rajtunk s a fennvalón kívül
ahonnan langymelegét árasztotta a nap
bólogattak hozzá a zöld fák lombjai
leültünk árnyékukba falatozni apám
balkezének ujjai közé fogta a szalonnát hagymát a szelet kenyeret
zsebéből bicskát vett elő s jobb kezével szeletelte a falatokat
eszegettem én is még bicskája hegyére is tűzött
a füstölt szalonnából felém nyújtotta szelet kenyérrrel
valami furcsa ősi mozdulattal
otthon soha nem láttam így enni lapítón vágta a szalonnát
a kenyeret harapta hozzá a hagymát konyhakéssel felaprózta
megtetszett nekem a kaszáló magyaráztam lelkesen apámnak
hogy mit tennék ha tényleg nekem szánta
ő csak evett jóízűen szalonázott s hallgatott
vonatablaktól mustrálgattam simogattam tekintetemmel
amint a Zöld Fák közé érkezve lassított a mozdony
kölsönkaszával irtottam a gázt egyengettem a területet
bevettem fűmagokkal beleboronáltattam *vasból valóval*
ilyen lehetett ami a belépési nyilatkozatában szerepelt(?)
jóleső érzéssel öntött el a fáradtság szépeket álmodtam
egy holdnyi a Pityókáskertben három vékaféleje
szántó Kishegyen Hosszúláb Csengettyű Bévágás
felnyúlik a Zöld Fákig Szőke Mihályéval határos
örzöm a gyűrött cetlit a polgármester aláírásával *Kimérni!*
ezeket mégis önkényesen mások vették tulajdonba
be kell perelni őket így biztattak ismerőseim
tudták hogy hiábavalóság mindenki szaladgált
cserfeltek az asszonyok a férfiak halomnyi régi irattal
futkostak sorok képződtek a telekkönyvi hivatalban
még a bicikli csomagtartójában is iratkötegeket hordoztak
íme spárgával átkötve a családi dokumentáció (!)
a földmérő bizottság folyton mért tagjai gyakran változtak
mihelyt visszaszerezhetette valamelyikük a területeit
lemondott közben fogyott az én kaszálóm is
fele maradt egyre csalódottabban szálltam fel a vonatra
már nem bólogattak a zöld fák számuk is ritkulni kezdett

aztán apám anélkül hogy engem is megkérdezett volna
eladta a maradék területet zsebszerződést írtak
hevenyészett betűkkel a tanúk nevei kiolvashatatlanok
ezt a gyűrött papírt őrzöm azóta is a nekem szánt kaszálóról
az asztalon már lapítón lapítva szeletelte a szalonnát apám
a kenyeret is harapta hozzá amikor tudtomra adta döntését
T. Jenő az új tulajdonos kitéssékelt kapuján
nincs nekem itt keresnivalóm hördült rám
egyre ritkábban vonatozom arra
már két kezemen megszámlolhatom a fákat
amint elhagyja azokat hosszat sípol a felgyorsuló mozdony
mintha elorzott örökségemre emlékeztetne a sípjel
a Zöld Fák nevű rezesbanda is nevet váltott
árad szememből a szomorúság
ha néha feléjük tekintek

A KOVÁCS

Gergely mester emlékére

furcsa volt nekem
a sarlós-sarjnak
a kalapácsos világ
a kovács (is) aki
folyton szarvasüllőn kalapált
lapogatva a tüzes vasat
s intette ne álljam el
az ajtón át beáramló friss levegő
útját közben furcsa formájúvá
kalapálta a vasat
a kicsi műhelyben
a Nagyhavas alatt
míg egyre fogyatkozott
a szikrák röpedéke
kinn szakadt az eső

a vetésnövelő régen várt istenáldás
az udvaron szanaszét szaladtak
százfélé a jércék
eső ellen menhelyet keresők
az eresz alá ahol kormos markait
morzsolgatta a mester
az alácsorgó eső vizében
én meg álltam ott a kopott
ajtó oltalmában fölöslegesen
dologtalanul viszketegen
a sarlós-kaszás nemzetség
ki tudná hányadik ivadéka
akit szánalmas tekintettel
méricskél a mester
mert lelkembe markolt
elevenembe koppintott
mert engem egyengetett
furcsa formába folyamatosan

OÁZIS

megint megágyaztam
újba húztam a paplant
a párnát a kicsit is
csupa virágmintás minden
rózsát szedhetnék a paplanhuzatról
ibolyát a párnahajból
akár liliomot is
úgy virágzik az ágy
mintha tavasz közeledne.
- zöld oázis a homöksivatagban -
szép sziget a félhomályban
nem vagy sehol
vagyok sehol
ágyát vetettem magányomnak
újból

SZAG

halak rózsaszín húsúak
 fehér hasúak kívánatosak
 pontyok balinok csukák
 filézve pultokon incselkedően
 ínyszerjesztően kampókról fityegők
 tálkákön kínált ínycenc falatok

öntelt kofák izzadságosak
 cserfesek fecsegősek
 izgága férfiak másnaposak
 kitelt nagyságák aznaposak
 kíváncsi arcok kacér szemek
 táguló orrlyukak kipirult fülcimpák
 izgékony ajkak matató kezek
 csupaszok ráncosok pihések

felhízik a sor mindent elsodor
 ősnőstény szag terjeng
 nem sokáig már

a szellővel suttgó h

a
 l
 p
 i
 a
 c
 o n